

На активізацію підприємницьких ідей впливає одна із головних функцій менеджменту – управління. Інформація про те, що важливо не лише виробляти українські товари і послуги, але й користуватися ними стає стимулом для появи нових бізнес-ідей. Кожен громадянин розуміє, що від його особистої участі залежить наближення перемоги, тому важливо перевозити бізнес в більш безпечні регіони, адаптувати товари та послуги до сьогоднішніх вимог. Окремим суб'єктам господарювання вдалось пристосуватися під виробництво для потреб ЗСУ (Збройних Сил України): кухні ресторанів готують пайки для тероборони, модні ательє шують військове екіпірування, туристичні та страхові компанії перетворилися на логістичні центри, які по всіх країнах збирають медикаменти та військову амуніцію.

Хоча повне відновлення економіки можливе лише після закінчення російсько-української війни, підприємства, що виробляли товари першої необхідності сьогодні працюють на повну потужність.

Важливо розвивати той бізнес, який наблизений до потреб конкретної ТГ та її реальних можливостей [3, С.162]. Колосальне піднесення духу підприємницьких ініціатив та управління ними відчуватимемо, коли закінчиться війна. Адже все буде спрямовано на побудову вдосконаленого простору навколо себе.

Список використаних джерел:

1. До Івано-Франківська переїхало вже 25 підприємств-переселенців. URL: <https://zbruc.eu/node/111390> (дата звернення 13.05.2022 р.).
2. Війна та регіони України: як змінюється привабливість для підприємців. URL: <https://business.diiia.gov.ua/cases/novini/vijna-ta-regioni-ukraini-ak-zminuetsa-privablivist-dla-pidpriemciv> (дата звернення 13.05.2022 р.).
3. Ємець О.І. Стимулювання розвитку бізнесу в територіальних громадах. Розвиток територіальних громад: правові, економічні та соціальні аспекти: Матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 23-24 червня 2021 р., Миколаїв. – Миколаїв : МНАУ, 2021. – С.161-163.

ТРАНСКОРДОННЕ СПІВРОБІТНИЦТВО У СФЕРІ ФОРМУВАННЯ ГЕНДЕРНОЇ РІВНОСТІ УПРАВЛІНСЬКОГО ПЕРСОНАЛУ

Кілик Т.М., здобувач вищої освіти

Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника

Рівність та розширення прав і можливостей жінок є 5 з 17 цілей, яка лежить в основі всіх вимірів інклюзивного та сталого розвитку сталого розвитку програми ООН (SDGs). Це величезний каталізатор і акселератор для досягнення багатьох інших цілей. Він прагне розширити можливості всіх жінок і дівчат, сприяючи їхнім рівним правам на економічні ресурси, володіння майном і фінансові послуги, за допомогою технологій, і заохочення прийняття, зміцнення та виконання законодавства про гендерну рівність.

Однак, незважаючи на визнання важливості гендерної рівності в усьому світі, статистика свідчить, що жінки залишаються недостатньо представленими

на всіх рівнях прийняття рішень у всьому світі, а досягнення гендерного паритету є далеким від ідеалу.

За останні півтора роки Україна досягла значного прогресу у прийнятті базових документів для посилення політики гендерної рівності в країні. Гендерні питання включені до пріоритетного плану дій уряду на 2018 р. Прийнято «Державну соціальну програму забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків на період до 2021 року» [1].

Вперше з моменту ратифікації Україною Конвенції ООН розроблено та затверджено «Національний план дій» щодо виконання рекомендацій, викладених у заключних зауваженнях Комітету ООН з ліквідації дискримінації щодо жінок до восьмої періодичної доповіді України про виконання «Конвенції про ліквідацію всіх форм дискримінації щодо жінок у період до 2021 року». Проведено оцінку та прийнято оновлений «Національний план дій щодо виконання резолюції Ради Безпеки ООН 1325 «Жінки, мир, безпека» на період до 2020 року» .

Важливо відзначити, що Україна є єдиною країною, яка прийняла національний план дій, перебуваючи у військовому конфлікті. Крім розробки та прийняття базових документів, було скасовано дискримінаційні положення щодо жінок.

Хорошою практикою є реалізація у країні проекту «Гендерне бюджетування в Україні» [2]. Проект реалізується з 2013 року за підтримки «Шведського агентства міжнародного розвитку» (Sida). Його мета – підвищити економічну ефективність та прозорість бюджетних асигнувань з урахуванням різних потреб жінок та чоловіків.

Ще однією позитивною тенденцією для посилення гендерної рівності в Україні є участь у програмі «Жінки у бізнесі» [3]. Вона передбачає допомогу в усуненні гендерної нерівності у доступі до фінансів щонайменше 50% місцевих банків, які отримують підтримку за програмою.

Дана програма є надзвичайно актуальною для України, оскільки гендерні диспропорції представництва жінок у бізнесі суттєво виражені – жінки володіють лише 22% бізнесу, керують лише 6% великого бізнесу. До того ж доступ до фінансових послуг для підприємниць на рівні місцевих громад не входить у фокус уваги місцевих стратегій та планів розвитку, тоді як фінансові можливості жінок в Україні приблизно на чверть нижчі, ніж у чоловіків.

В Україні працює проект «Група підтримки малого бізнесу» у рамках програми «Жінки у бізнесі». Метою проекту є сприяння жіночому підприємництву та доступу до фінансування та загалом участі жінок у бізнесі. Так, Європейський банк реконструкції та розвитку (ЄБРР) пропонує сьогодні малому та середньому бізнесу гранти для часткової компенсації оплати послуг консультантів, надає доступ до фінансових ресурсів через виділення кредитних ліній для місцевих банків, призначених для малого та середнього бізнесу під керівництвом жінок. Крім того, програма пропонує тренінги, наставництво та іншу підтримку для надання можливості жінкам-підприємцям ділитися досвідом та вчитися одне в одного. Попередні експертні оцінки свідчать про наявність успішних прикладів щодо напрямків проміжних результатів. В

Україні підтримано 17 проектів на суму 149,9 мільйонів євро. Створено 15 центрів підтримки бізнесу EU4Business по всій країні.

Виходячи із зазначених тенденцій, можемо констатувати, що Україна за останні роки досить просунулась у питаннях реалізації гендерної політики. Багато вже зроблено, але багато ще доведеться зробити. Так, у фокусі уваги залишається необхідність удосконалення законодавства (зокрема, ратифікації Стамбульської конвенції), інтеграція комплексного гендерного підходу до секторальних реформ, посилення національного гендерного механізму, особливо на місцях. Це потребує політичної волі та залучення всіх відповідних учасників, а також адекватного інвестування ресурсів.

Список використаних джерел:

1. Про затвердження Державної соціальної програми забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків на період до 2021 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/273-2018-n#Text> (дата звернення: 02.05.2022).

2. Гендерно-орієнтоване бюджетування на місцевому рівні. Міністерство Фінансів України. URL: https://mof.gov.ua/uk/283-gendernoorientovane_biudzhetuвання_na_mistsevomu_rivni (дата звернення: 03.05.2022).

3. Українська платформа "Жінки в бізнесі". URL: <https://bpc.in.ua/winb> (дата звернення: 06.05.2022).

СОЦІАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ БІЗНЕСУ У ПЕРІОД ВОЄННОГО СТАНУ

Кормишкін Ю.А., д-р екон. наук, член-кор. НААН
Миколаївський національний аграрний університет

Корпоративна соціальна відповідальність – активна позиція компанії, що полягає в постійній взаємодії із суспільством та розв’язанні соціальних проблем. Вона проявляється у відповідальному ставленні компанії до свого продукту та послуг, до споживачів, працівників і партнерів. КСВ вимагає від кожного бізнесу поводитися етично, сприяти економічному розвитку та покращувати якість життя суспільства [1].

Питання соціальної відповідальності бізнесу є актуальним у період воєнного стану. Нині як вітчизняний так і зарубіжний бізнес сповідує цінності сталого розвитку та соціальної відповідальності, зокрема:

надає гуманітарну допомогу населенню;

підтримує медичні заклади;

займається евакуацією та розміщенням населення з районів бойових дій;

організовує сховища для населення.

У Миколаївській області, як в мирний так і воєнний час, прикладом реалізації соціальної відповідальності є група компаній ПАЕК. Саме ця компанія у період воєнного стану робить акцент, в першу чергу, на здоров’я та життя співробітників, людей, які живуть у містах присутності, воїнів ЗСУ та тероборони.